

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC - 303)

दिनांक : २६/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ आर्थिक विकास म्हणजे काय? आर्थिक विकासाचे मोजमाप कसे केले जाते?
 - १.२ मागासलेल्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.
 - १.३ आर्थिक विकासाचे आर्थिकेतर घटक स्पष्ट करा.
 - १.४ अल्पविकसित देशात भांडवल निर्मितीचा वेग मंद का असतो?
 - १.५ मानवी भांडवलनिर्मिती म्हणजे काय? मानवी भांडवलनिर्मितीमध्ये कोणत्या अडचणी येतात?
 - १.६ बचत म्हणजे काय? विकसनशील देशात बचतीचे प्रमाण कमी का असते?
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ आर्थिक विकास व आर्थिक वृद्धी यामध्ये कोणता फरक आहे?
 - २.२ भांडवलाच्या मागणीवरील मर्यादा स्पष्ट करा.
 - २.३ शुंपीटरचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - २.४ भांडवल गुंतवणूकीचे निकष सांगा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ आर्थिक विकासाच्या उद्दिष्टांचे वर्गीकरण
 - ३.२ विकासाच्या मार्गातील सामाजिक व सांस्कृतिक अडथळे
 - ३.३ भांडवल संचयाचे अंतर्गत मार्ग
 - ३.४ विकसनशील देशातील मनुष्यबळ नियोजन

Translation in English
Sub: Economics of Development (Part-I) (EC-303)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
 - 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in brief. (Any Four) (40)

- 1.1 What is economic development? How economic development is measured?
- 1.2 State the characteristics of backward economy.
- 1.3 Explain the noneconomic factors of economic development.
- 1.4 Why capital formation is slow in the underdeveloped countries?
- 1.5 What is meant by human capital formation? Which problems arises in human capital formation.
- 1.6 What is saving? Why the savings rate is low in the developing countries?

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 2.1 What is difference between economic development and economic growth?
- 2.2 Explain the limitations on demand for capital.
- 2.3 Explain the theory of economic development by Schumpiter.
- 2.4 State the criterias for capital investment.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Classification of objectives for economic development.
 - 3.2 Social and cultural obstacles in economic development.
 - 3.3 Internal sources of capital accumulation.
 - 3.4 Human resource planning in developing countries.
-